

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. S. van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EK DEN HAAG

Datum
19 april 2018

Onderwerp
Wijziging Besluit
spoorwegpersoneel

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/bs/
ATR0186/2018-U055

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Van Veldhoven,

Op 14 maart 2018 heeft u het voorstel tot wijziging van het Besluit spoorwegpersoneel 2011 aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aangeboden voor toetsing. Het wijzigingsvoorstel geeft uitvoering aan een wijziging van de Spoorwegwet die is uitgewerkt in de Verzamelwet lenM 2018.¹ In de wijziging van deze wet is vastgelegd dat de spoorwegondernemingen bevoegd zijn beoordelingen te verstrekken in het kader van het bevoegdheidsbewijs voor machinisten. Hiermee zijn de bepalingen over het bevoegdheidsbewijs in overeenstemming gebracht met de Europese Machinistenrichtlijn.² Het bevoegdheidsbewijs voor machinisten heeft betrekking op taalkennis, vakkennis, vakbekwaamheid en kennis van het veiligheidsmanagementsysteem van de betreffende spoorwegonderneming.

Het onderhavige besluit belegt de bevoegdheden over het opstellen van een examenprogramma en het te verrichten onderzoek naar de bekwaamheden van de machinist bij de spoorwegondernemingen. Verder voorziet het besluit in grondslagen om bij ministeriële regeling een aantal zaken omtrent het examenprogramma en het proces van examineren nader te bepalen.

Het onderhavige besluit wijzigt verder enkele zaken om uitvoeringsproblemen op te lossen. Zo worden regels rond het verstrekken van gegevens van erkende examinatoren gewijzigd. Ook wordt een grondslag gecreëerd voor het bij regeling stellen van nadere eisen aan de onafhankelijkheid en expertise van keuringsinstituten voor de afgifte van een verklaring van medische geschiktheid en psychologische geschiktheid. Ten slotte vervalt de (onnodig geachte) eis dat een personeelsteller³ het systeem van personeelsbeheer moeten laten goedkeuren door de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

¹ Wet van 29 november 2017 tot wijziging van enkele wetten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (Verzamelwet lenM 2018) - Stc. 2017, 480.

² De Machinistenrichtlijn betreft richtlijn nr. 2007/59/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2007 inzake de certificering van machinisten die locomotieven en treinen op het spoorwegsysteem van de Gemeenschap besturen (PbEU L 315/51).

³ Onder het toepassingsgebied van de 'Personeelsteller' wordt verstaan: Het aanvragen, voorbereiden, uitvoeren, inrichten, onderhouden en opheffen van maatregelen voor werkplekbeveiliging (Bron: Nederlands Certificatie Instituut).

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Naar het oordeel van het college zijn nut en noodzaak van de voorgenomen wijzigingen in het voorstel voldoende onderbouwd, met uitzondering van één wijziging. Deze wijziging betreft de voorgenomen wettelijke grondslag voor nader te stellen regels over de onafhankelijkheid en expertise van keuringsinstituten die medische en psychologische keuringen verrichten van personeel dat binnen het hoofdspoorwegverkeersysteem een veiligheidsfunctie vervult. Hierbij gaat het om keuringen van bijvoorbeeld machinisten, rangeerders of treindienstleiders.

De toelichting bij het voorstel geeft bij deze voorgestelde wijziging aan dat “in het Besluit spoorwegpersoneel 2011 nog niet was voorzien in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nader te specificeren aan welke eisen inzake onafhankelijkheid en expertise keuringsinstituten moeten voldoen die medische en psychologische keuringen verrichten. Dit wordt voor de toekomst echter wel wenselijk geacht.”

De toelichting bij het voorstel maakt echter niet duidelijk waarom dit voor de toekomst wenselijk wordt geacht. Ook maakt de toelichting niet duidelijk hoe de nader te stellen eisen aan onafhankelijkheid en expertise zich verhouden tot vergelijkbare bepalingen in en voor andere sectoren waarbij medische en psychologische keuringen aan de orde zijn voor beroeps-beoefenaren. Volgens het college zijn om die reden nut en noodzaak van de voorgestelde wijziging niet voldoende onderbouwd.

1.1 Het college adviseert nut en noodzaak nader te onderbouwen van de voorgenomen wettelijke grondslag om nadere eisen te kunnen stellen aan de onafhankelijkheid en expertise van keuringsinstituten voor de afgifte van een verklaring van medische geschiktheid en psychologische geschiktheid.

2. Minder belastende alternatieven

De toelichting bij het voorstel maakt duidelijk dat enkele van de wijzigingen gericht zijn op het beperken van onnodige lasten, en daarmee op het verminderen van regeldruk binnen de kaders van de bestaande regelgeving. De wijzigingen passen naar het oordeel van het college bij het streven naar lastenluwe uitwerking van regelgeving.

Bij één wijziging in het voorstel is volgens het college echter onvoldoende duidelijk of voor het minst belastende alternatief is gekozen. Het betreft de uitwerking van het voorgestelde nieuwe artikel 7, lid 3. Dit artikel schrijft voor dat de onderzoeken die door de spoorwegondernemingen worden uitgevoerd om vast te stellen of een machinist kan beschikken over het bevoegd-

heidsbewijs “een theoriegedeelte en een praktijkgedeelte omvatten”. Het artikel geeft verder aan dat ten behoeve van de beoordeling tevens onderzoeken in een simulator kunnen plaatsvinden. De toelichting maakt niet duidelijk of en in hoeverre voor álle onderzoeken die met artikel 7, lid 1 worden bedoeld, een theorie- én een praktijkgedeelte verplicht zijn. Mogelijk bestaat er binnen de regelgeving ruimte, om naar de aard van de onderzoeken, te kunnen volstaan met alleen een praktijkdeel of alleen een theoriedeel. Het college acht het van belang te verduidelijken of de combinatie van het theorie- en het praktijkdeel bij alle onderzoeken verplicht is, of dat hierbij maatwerk mogelijk is.

2.1 Het college adviseert in de toelichting te verduidelijken of en in hoeverre een theorie- en een praktijkgedeelte altijd verplicht zijn en indien van toepassing in hoeverre deze (gecombineerde) verplichting proportioneel is. Indien voor bepaalde onderzoeken volstaan kan worden met een theorie- of een praktijkdeel, adviseert het college dit in het wijzigingsvoorstel te verduidelijken.

3. Werkbare uitvoeringswijze

Een deel van de wijzigingen in het besluit zijn gericht op het vergroten van de uitvoerbaarheid van de regelgeving. In het bijzonder gaat het daarbij om de voorgestelde wijzigingen met betrekking tot het opvragen van gegevens van erkende examinatoren, de (vervallen) eis aan personeelstellers en de grondslag voor nationale bepalingen voor examinatoren uit andere lidstaten.

Het college constateert dat de werkbaarheid en de (ervaren) regeldruk van de voorgestelde wijzigingen voor een groot deel afhankelijk zijn van bepalingen die bij nadere regels of bij uitvoeringsbepalingen worden gesteld. Dit geldt onder andere voor:

- De extra bepalingen die gesteld kunnen worden aan de examenprogramma's die door de spoorwegondernemingen en (in mandaat) door de Stichting Veiligheid & Vakmanschap Railvervoer (VVRV) worden opgesteld.
- De wijze waarop gegevens van examinatoren kunnen worden opgevraagd, aangezien hierbij duidelijk moet worden gemaakt dat personen die deze gegevens opvragen hierbij “redelijkerwijs belang hebben” en situaties “van geval tot geval worden beoordeeld”.
- De nationale eisen die gesteld kunnen worden aan examinatoren met een erkenning uit een andere EU-lidstaat.

Omdat de lagere regelgeving bepalend is voor de werkbaarheid en de regeldruk van de wijzigingen, is het volgens ATR van belang om de sector en de brancheorganisaties in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de ontwikkeling van de lagere regelgeving.

3.1 Het college adviseert bij de lagere regelgeving en de uitvoeringsbepalingen behorende bij het Besluit spoorwegpersoneel 2011 expliciet aandacht te besteden aan de werkbaarheid en uitvoerbaarheid en daarover tijdig in overleg te treden met de partijen die bij de uitvoering van de regelgeving een rol vervullen.

4. Regeldrukgevolgen

Het college constateert dat de regeldrukgevolgen van het voorgenomen besluit nog niet volledig in beeld zijn gebracht. Daarbij plaatst zij de volgende opmerkingen:

- De regeldrukgevolgen van de wijzigingen met betrekking tot de examenprogramma's en het opstellen daarvan door spoorwegondernemingen zijn op handelingsniveau in beeld gebracht. Er is echter geen totaalberekening van de regeldruk opgenomen in de toelichting. Hierdoor is niet duidelijk wat de totale regeldruktoename zal zijn als gevolg van deze wijzigingen.
- De toelichting geeft aan dat het "meer proportioneel wordt geacht" om gegevens van erkende examinatoren alleen beschikbaar te maken op aanvraag. Dit in tegenstelling tot de huidige verplichting om deze gegevens (algemeen) publiekelijk openbaar te maken. De toelichting maakt niet duidelijk of, en zo ja in hoeverre deze voorgenomen wijziging zal leiden tot een regeldrukafname.
- Eén van de wijzigingen leidt tot het vervallen van een eis aan de personeelsteller. Het gaat hierbij om het niet langer hoeven laten goedkeuren van het systeem van personeelsbeheer door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De beantwoording van de vragen uit het Integraal Afwegingskader (IAK) geven aan dat "de lasten voor bedrijfstellers zullen verminderen". De toelichting bij het voorstel geeft echter geen kwantitatieve duiding van deze vermindering van (regeldruk)lasten.

Naar verwachting zullen de regeldrukeffecten van de laatste twee genoemde wijzigingen beperkt zijn. Dit kan echter niet worden vastgesteld, omdat de toelichting bij het voorstel geen kwantitatieve uitwerking omvat van de regeldrukgevolgen van deze wijzigingen.

4.1 Het college adviseert de regeldrukgevolgen van de voorgestelde wijzigingen in het besluit in kaart te brengen conform de rijksbrede methodiek en daarbij de in dit advies genoemde aandachtspunten te betrekken.

Dictum

Gelet op de inhoud van het voorstel en de hiervoor genoemde adviespunten, is het advies van het college bij het voorstel tot wijziging van het Besluit spoorwegpersoneel 2011:

Het voorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verneemt graag van u op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris